

caol H 2 / 0

108

CONCLVSIONES

EX VNIVERSA

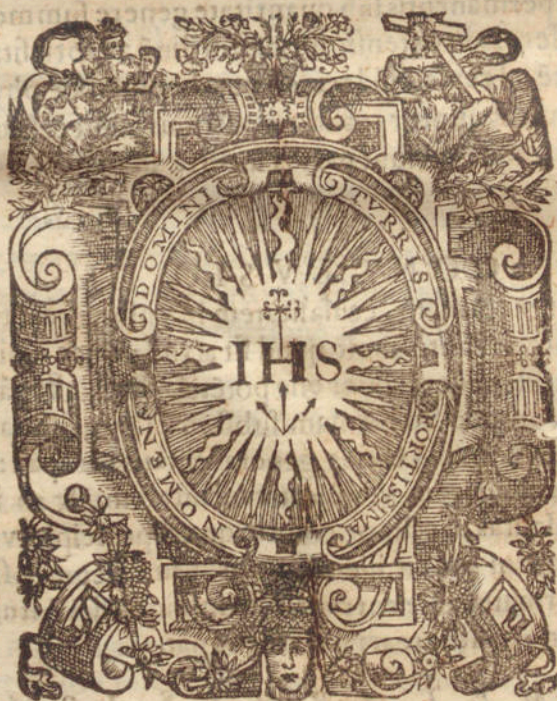
phylosophia.

Quaestio disputanda.

Virum intellectus noster etiam inter dormiendum semper operetur?

PRÆERIT P. GEORGIUS CABRAL,
E Societate IESV.

Tuebitur Melchior de Sequeira integro die Martis 27. Mart.

CONIMBRICÆ.

*Ex Officina Didaci Gomez Loureyro Academia
Architypographi.*

Cum facultate Inquisitorum, & Ordinarij, Anno 1607

E X L O G I C A .

P R I M A C O N C L V S I O

Rationem vniuersalitatē nō nisi intellectus beneficio naturæ cōmunes for-
 tiuntur: earum distinctio ab inferioribus rationis est, hoc tamen nō tollit,
 quominus ex naturæ, quarū indiuidua sūt vera entia, reales entitates exi-
 stimentur: ad earū ab indiuiduis abstractionē, tum agētis intellectus, tum
 phantasiæ concursus actiuus prærequiritur. Species materialis naturā vni-
 uersalem repræsentans prorsus repugnat: Vniuersalitas in conceptu com-
 paratio exitit, per actum prædicandi nō amittitur. Differentiæ Metaphysicæ nec genus,
 nec species esse possunt: Accidens tamen generale, & proprium rationem infimæ species
 sortiri valet.

C O N C L V S I O II.

Pædicamentum numero denario continentur: inter aliqua realem, inter alia modalem,
 inter nonnulla solam virtualem agnoscimus distinctionem: nullum tamen eorum ad-
 mittit ens, in quo deficiat aliqua ex vulgatis cōditionibus. Substantia prædicamentalis in pri-
 mam, & secundam analogicè distribuitur: cui libet, siue completa, siue incompleta sit, re-
 pugnat inherere; creata omnis suppositum est, secus dicendum, si absoluta Dei terminetur
 subsistentia. Non solum permanentis sub quantitate genere summo collocantur, sed etiam
 successiuæ; quantitatis essentia in extensione per ordinē ad totū sita est: num vero aprius
 explicetur per aptitudinē ad replendū locū, an per diuisibilitatē physicā problema sit. Per-
 manentis indiuisibilia distinguuntur realiter à partibus, in successiuis probabilis modaliter
 tantum ab altera; in vtraque tot sunt partes incertæ in maiori, quot sunt in minori.

E X P H Y S I C I S .

C O N C L V S I O III.

Causæ materialis, erga formam, causalitatem in vnione realiter idētificata cum for-
 ma collocamus. Materia tantū abest, quod sit actus, vt nec diuinitus illi aliquid actiui-
 tatis attribuamus: Vnde cōstat essentialiter esse potētiam, illiusq; essētiam positā esse in eo, quod
 sit quædā fundamentalis fortitudo ad formam substantialem; substantia simplex censetur;
 nullius formæ corporeitatis capax, totius generabilitatis incapax: à solo Deo producta.
 Vnaqueque causa suam peculiarem vendicat causalitatem, & ab illa cuiusque distinctio
 dignoscitur. Efficiētis causalitas in actione cōsistit, quæ à principio, vnde oritur, realiter dif-
 fert, & cum termino, ad quem tendit, identificatur. Omne compositum physicum, cuius
 materia separabiliter informatur, esse corruptibile nullus inficiabitur: suapte natura vēdi-
 cat generari, diuina tamen virtute creari non repugnat.

E X M E T A P H Y S I C A .

C O N C L V S I O IIII.

Libertatis ratio potentiam actiuam requirit: in intellectu radicaliter, in voluntate for-
 maliter reperitur; ab appetitu sensitivo omnino exulat; actus liber à potentia nō ori-
 tur nisi formaliter libera: vt in obiectum feratur, cognitio intellectus vt conditio obiecti-
 ua prærequiritur, aliquando tamen apprehensiuā sufficit: in ignotum, & in impossibile, qua-
 tale ferri nequit; è duobus bonis æqualibus vnū respicere, alterū amplecti potest, imò ex in-
 æqualibus minus bonū eligere valet. Voluntas à se ipsa quoad exercitiū, à diuina volunta-
 te quoad indiuiduationem actus (salua libertate) determinatur: quoad actus ab ipsa elicitos
 cogi nequit; aliter de imperatis sentiendum; quanuis in eo instanti, in quo elicit autē, nec
 diuinitus ipsius actus negationē simul obtinere queat, libera tamen in eodem perit.

102

CONCLUSIO V.

Potētia naturalis pure passiva nulla datur in qualitatibus: in his fit intētio per additio-
nem gradus ad gradum, quæ non in omnibus qualitatibus, sed in illis tantum,
quæ ad primam, ac tertiam speciem pertinent, reperitur; partes intensiue cuiusq; qualitatis
specie non differunt. Habitus per actus & obiecta discriminantur: potentia solum imma-
nēs, & aliquo modo indifferens eorum capax censetur, à quolibet actu proportionato etiã
remisso effectiue producuntur; per actus æquales aut minus intensos augeri nequeunt: ab
actibus contrarijs effectiue, ab habitibus formaliter minuuntur.

EX LIBRIS DE CÆLO.
CONCLUSIO VI.

Mundus à Deo miro conditus artificio non omnimodã perfectionem, sed solũ eam,
quam pro statu suo exigit, adeptus est; alios atq; alios in infinitum perfectiores cõ-
di posse nemo ambigit: hunc tamen essentialiter perfectiorem fieri prorsus implicat, acci-
dentaliter vero non repugnat; aggregatum, quod consideratur ex Deo, & creaturis, ex-
tensiue tantum ipso Deo perfectius censi potest. Diuisio motus in rectam, circularem, &
ex utroq; mixtum recte tradita est: simplicitatem tamen illius ex triplici capite, scilicet termino,
potentia motiua, & magnitudine sumi necesse est.

EX METEORIS.

CONCLUSIO VII.

Meteorologicarum impressionum materia duplex censetur: vtraq; in proximam, &
remotam distribuitur, remota sunt aqua, & terra, proxima vapor, & exhalatio: hæ ab
illis essentialiter nõ differunt; vapor est spiratio calida, & humida; exhalatio autē est terræ
habitus calidus, & ficcus, aduentitia leuitate in aera feruntur, ibique varia exhibent me-
teora: principalis eorum causa efficiens est cœlum, ipsiusque astra, instrumentalis vero po-
tissima est calor, sex genera impressionũ in aere fiunt ex vapore, Vortex, s. Hiatus, Area,
seu Corona, Virgæ, Parelia, & Iris: hæc vltima est arcus multicolor in nube rorida, opaca, &
concaua ex radiorum Solis oppositi reflectione apparens oculis spectantium.

EX LIBRIS DE ORTV, ET INTERITV.
CONCLUSIO VIII.

Generatio substantialis est actio momentanea, quã dispositiones præuix attingunt. For-
ma saltē vt stat sub vnione substantiali est terminus intrinsecus generationis, quãuis
etiã probabile sit materiã, quatenus stat sub partiali vnione esse etiã terminum ipsius
intrinsecum partialē: in humana vero esse totalem: vltimatus ac principalis est totum cõ-
positum. Humanæ generationes supra naturæ vim editæ sunt propriæ generationes, eius-
demque speciei cum reliquis præcisã qualibet denominatione extrinseca. Corruptio est re-
bus naturalis, licet per se non intendatur à natura. Resolutionem dari vsq; ad materiã pri-
mam in cuiusq; entis physici generatione probabilis tuctur opinio: opposita tamen longe
probabilior.

EX LIBRIS DE ANIMA, ET ETHICIS.
CONCLUSIO IX.

Noster intellectus dũ anima est corpori coniuncta, non nisi dependenter à phantasma-
tis (si Ecstasim excipias) intelligit. Num vero semper etiã inter dormiendum opere-
tur problema sit. Rationalis anima nõ supernaturali tantum lumine spiritualis creditur, &
immortalis, sed etiã hoc idem ratione naturali demonstratur, quod tñ veram esse hominis
formam non tollit: per creationē à solo Deo esse sortitur; vnde extra materiã per se cohæ-
rere valet, imò quandiu est in corpore, ab ipso omnino independens censetur, proindeq;
è materia separari prorsus implicat. Naturalis hominis felicitas in animi operatione
ita est, diuiditurque in practicam, & speculatiuam.

Questionem dirimit nona Conclusio.

